OSSERVATORIO LETTERARIO
*** Ferrara e l'Altrove ***

Magyar nyelvű online melléklet - Supplemento online in lingua ungherese

http://www.osservatorioletterario.net - http://xoomer.virgilio.it/bellelettere/ - http://www.testvermuzsak.gportal.hu

Ferrara, 2007. szeptember 14. péntek

DÉL-OLASZORSZÁGBAN BARANGOLTAM – VI.

(Júliusi útinapló – 2007)

Július 17-i, keddi programunk az alábbi volt: Santa Maria di Leuca (= S. Maria di Leuca de Finibus Terrae), Capo di S. Maria di Leuca, Punta Ristola, Marina di Pescoluse strandja, majd visszafelé Cursiba, a szállásunkra Castróig (ld. a téképet) a partvidéken haladtunk végig.

Santa Maria di Leuca De Finibus Terrae a csizma sarkának a végső pontja. Nevében a „Leuca" szó a keletről érkező ókori görög hajósoktól ered: a naptól megvilágított, fehér (*leucòs*) kis városkát nevezték el így. A „Santa Maria" név pedig a Palesztinából érkező Szt. Pétertől származik, aki pontosan itt kezdte meg az igehírdetést, s a Szűznek (Vergine) ajánlva a várost elkeresztelte *Santa Maria*nak. A „De Finibus Terrae" elnevezés pedig a rómaiaknak köszönhető. Az a pontja, ahol a világítótorony emelkedik Capo di Santa Maria di Leuca néven ismeretes. Íme a fényképek a kegyhelyről és környékéről:

E két első kép az internetről származik: a http://www.nelsalento.com honlapról.

Most íme az én felvételeim:

Madonna di Leuca De Finibus Terrae Bazilika (fent és lent) kívülről és belülről:

Őrtorony és a korinthoszi szobor →

Bazilika tér: Korinthoszi oszlop

Olaszország egyik legfontosabb világító (őr)tornya: 48 m magas, 102 m tengerszint feletti magasságban (ld. lent is).

Panoráma héttérben a Bazilikával és az őrtoronnyal

A Bazilika belülről:

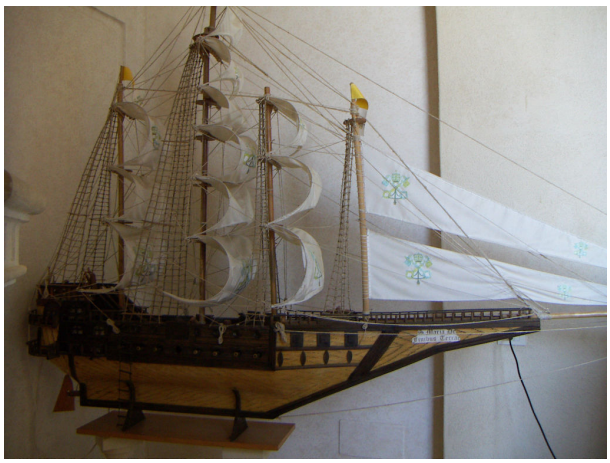

S. Maria di Leuca kikötője és környéke a kegyhely tengerbe nyúló hegyfokával:

Lent: A Halott Ember Tornya és a halászok ősi rakpartja. **Jobbra:** Krisztus király temploma (ld. a túloldalon is, és uo. a rózsaszín csíkos épületet a templom alatt: a Villa Meridianából látszik egy kis részlet).

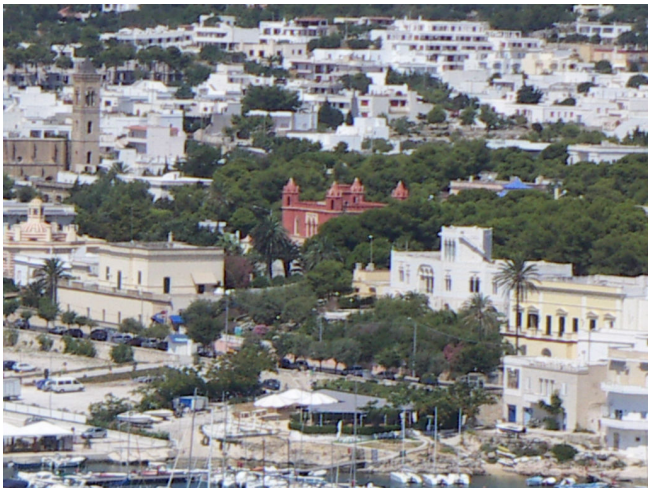

Talán a Cazzafri barlangok ezek (nem vagyok ebben biztos).

A fentiekben láttatott „Madonna di Leuca” vagy „De Finibus Terrae”-nek nevezett templom a kereszténység első éveihez vezet vissza. Az ókori Minerva romjain épült, amelyet Galrius császár (293-311) építtetett, melyet aztán 343-ban I. Julius pápa újra építtetett és felszentelte Szűz Mária (Maria Vergine) tiszteletére. Számtalan lerombolása után 1507-ben Del Balzóék emelték újra. Erre az időre tehető Tiziano egyik tanítványának, Giacomo Palmának «Madonna” c. festményén Mária és a gyermek Jézus arcának csodás, rongálódás nélküli fennmaradása. A sok viszontagságot megért templomot ezek után ismét csapás érte: a muzulmánok és az algírok fosztották ki. Ezt követően 1663-ban ismét felépítették és felszentelték. 1720-ban nyerte el a ma is látható homlokzatát, amely egy várerődítmény jelleget kölcsönöz neki.

A Bazilikától 184 lépcsőfok vezet le a kikötőhöz. A monumentális lépcsősort és annak végét jelző római oszlopot Benito Mussolini duce küldte Rómából.

A képeken látható néhány felvétel a városka barlangjairól. Nem tudván beazonosítani, csak a felsorolásukra szorítkozom: grotta della Porcinara, grotta del Diavolo, grotta del Fiume, grotta del Presepe, grotta delle Tre Porte, grotta del Bambino, grotta dei Giganti, grotta della Stalla, grotta del Drago, grotta dei Cazzafri, grotta del Morigio, grotta del Terradico, grotta della Verdusella, grotta del Cattedrale, grotta delle Mannute, grotta del Canale, grotta dell’Ortocupo.

Jelentősek a XIX. századbeli villák, összesen 43 található ebben a városkában, amelyek közül a háborúk során sok megrongálódott, elveszítették eredeti formájukat. Ezek közül sokat felhasználtak a kiköltöztetettek fogadására. A még máig is régi formájukat megőrző villák a következők: a Villa Daniele, Villa Mellacqua, Villa La Meridiana, Villa Loreta Stefanachi, Villa Episcopo, Villa Colosso, Villa Arditi, Villa De Francesco, Villa Seracca. Ezek a XIX. századi villák a legkülönbözőbb stílusban épültek Ruggeri és Rossi építészek keze nyomán. Az előző képeken látható néhány villa, de sajnos a jelzett kivételével nem tudom beazonosítani ezeket sem, akárcsak a barlangokat.

Számos költő megörökítette Santa Maria Leucát költeményében, de ezek közül a legjelentősebb a nagyra becsült **Vittorio Bodini** (1914. jan. 6. Bari – 1970. dec. 19. Róma) költő, műfordító és hispanista *Finibusterrae (Földhatárkő)* c. verse:

Finibusterrae

Vorrei essere fieno sul finire del giorno
portato alla deriva
fra campi di tabacco e ulivi, su un carro
che arriva in un paese dopo il tramonto
in un'aria di gomma scura.
Angeli pterodattili sorvolano
quello stretto cunicolo in cui il giorno
vacilla: è un'ora
che è peggio solo morire, e sola luce
è accesa in piazza una sala da barba.
Il fanale d'un camion,
scopa d'apocalisse, va scoprendo
crolli di donne in fuga
nel vano delle porte e tornerà
il bianco per un attimo a brillare
della calce, regina arsa e concreta
in questi umili luoghi dove termini, Italia, in poca rissa
d'acque ai piedi d'un faro.

Íme az ez alkalomból készült, egyelőre még ideiglenes fordításom:

Földhatárkő

Széna szeretnék lenni, melyet esteledve
alkony után, egy faluba sötét légburokkal jött szekéren
a bagó- s olívamezők közti határba visznek.
Pterodactylus angyalok elröppennek
ama szoros csatorna felett,
ahol tétovázik a nap: ez az az óra,
amikor csak meghalni rosszabb.
Egyetlen villany gyúlt a téren:
a borbély üzletében.
Egy kamionfényszóró apokalipszisre bukkan
feltárva, hogy asszonyok menekülőben
összerogynak a kapuk terében.
A világosság egy pillanatra visszatér
s megcsillan a sziklák falán, lángoló s valós királyné
ezen alázatos helyen, ahol Itália véget ér
az őrtorony lábánál alig moccanó vizen.

È qui che i salentini dopo morti
fanno ritorno
col cappello in testa.

Itt az a hely, hol a salentinóiak
holtuk után visszatérnek,
fejükön kalapot viselnek.

Fordította © **B. Tamás-Tarr Melinda Dr**. *(egyelőre ideiglenes fordítás)*

Mivel már nagyon melegünk volt, elhatároztuk, hogy megmártózunk a Jón-tenger kristálytiszta vizében. Ezért Pescoluse - természetvédelmi területen lévő - szabadstrandját szemeltük ki. Nagyon jól tettük! Ennyire átlátszó tengervizet eddig sehol sem láttunk! Élvezet volt benne lubickolni! Ahányszor kijöttünk, annyiszor csalogatott vissza bennünket: „Gyertek, gyertek, mártózzatok meg gyönyörű, áttetsző vizemben! Felüdítelek benneteket!...”- szinte véltük hallani e hívogatást. Bizony nem várattunk magunkra, nagyon sokszor visszatértünk vízébe, ami általában a mi lídóink strandján nem jellemző ránk. Ide még visszatértünk egy másnapi kirándulási napon, útban szálláshelyünk felé. Mikor már megelégeltük a lubickolást, felkerekedtünk és szálláshelyünk felé vettük utunkat a partszegélyen végig Costáig, s onnan hajtottunk a Cursiba vezető útra, a csizmasarok belsejébe.

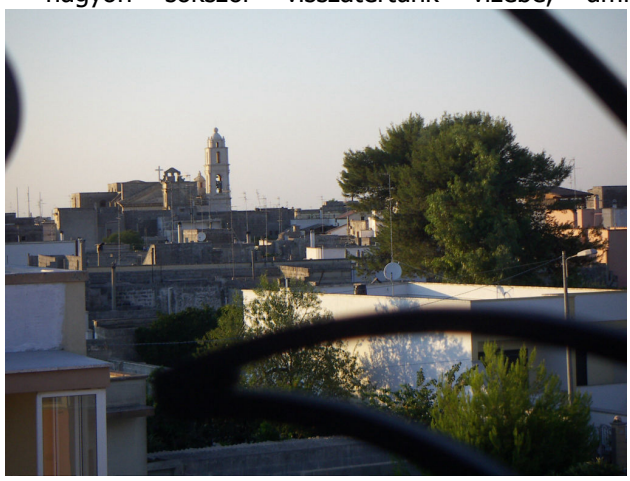

Cursi, kilátás s szobánk ablakából ⟶

Másnap, július 18-án, szerdán Magliéba, Galatinába és Gallipoliba kirándultunk. Magliéban, a 81 m tengerszint feletti, 15.223 lélekszámú városban csak futólag időztünk, mivel a távolabbi Gallipoliba is el akartunk jutni, s előtte valamivel többet időzni Galatinában. Említésre méltó a Paleontológiai Múzeuma a pleistocén időszakában itt élő mammutok, vizilovak, pingvinek, rénszarvasok megkövesedett maradványai láthatók. Annyira igyekeztünk a város megtekintésével, hogy észre sem vettük, hogy belegyalogoltunk egy utcába, ahol Manuela Arcutival forgattak filmet. Érdekes módon mindenkit eltereltek, bennünket még meg sem állítottak, hagyták, hogy végiggyalogoljunk forgatás közben a felvétel színhelyén. Lehet, hogy mint járókelők, majd felfedezzük magunkat a film egyik jelentében? Jót derültünk, amikor rájöttünk, hogy velünk együtt forgatták az autós jelenetet. Íme néhány felvételem Maglie villámlátogatásáról:

ARTE
POVERA

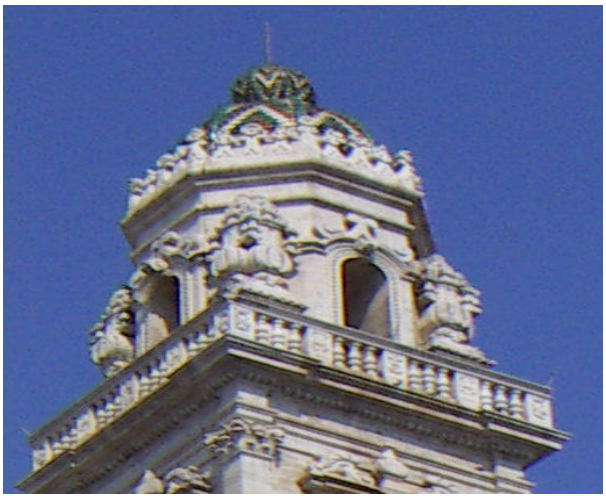

Itt a baloldali, Wikipédiáról (http://it.wikipedia.org/wiki/Maglie) származó képen látható a Piazza Aldo Moro (Aldo Moro tér), sajnos az én felvételem elmosódott lett, ezért folyamodtam ehhez a nem általam kattintott felvétel-hez.

A város fontos autó- és vasúti halózat központja. Az első emberi településekről bronzkori (de még egy-két vaskori) régészeti leletek tanúskodnak. A város első lakói valószínűleg az eneolitikus és neolitikus népek utódai, akik képesek voltak kis falvakat építeni, szarvasmarha- és lótenyésztéssel foglalkozni, temetkezési helyeket emelni. Erről tanúskodnak az útleírásokban annyiszor emlegetett, a város környékbeli *dolmen*jei (Calamauri, Chianca, Canali, Grotta, Pino, Specchia), *menhír*jei (Franite, Spruno, Calamauri). Tehát itt is „kisértettek" bennünket, de sehogy sem sikerült rájuk találni a „nagyszerű" eligazító útmutató tábláknak köszönhetően. Aki nem ismeri ezt a környéket, tényleg nem talál rájuk, hiába követi a jelzéseket. Az az érzésünk támadt, mintha velünk távolról jött turistákkal packáznának... Sajnos a városjelző táblákkal is hasonló volt a helyzet. Hiába, az itt lakók mentalitását át kell venni, akkor talán nagyobb a siker. De e rendelkezésünkre álló rövid idő ezt nem tette lehetővé. De kárpótlásul, az interneten találtam egy környékbeli dolmen-fényképet:

Dolmen Placa (Melendugno) Forrás: Wikipédia (http://it.wikipedia.org/wiki/Melendugno)

A város történelmi és jelenkori híres személyiségei: **Oreste Macrì**, irodalomkritikus, filológus, glottológus, hispanista; **Aldo De Jaco**, író és újságíró; **Oronzio De Donno**, politikus; **Giorgio De Giuseppe**, politikus; **Raffaele Fitto**, politikus; **Aldo Moro**, államférfi és politikus; **Salvatore Toma**, költő; **Ludovico Pellizzari**, parlamenti képviselő és újságíró; **Achille Pellizzari**, kéviselő és akadémikus; **Fernando Lapalorcia** olimpiai ezüst érmes bajnok.

E magliei villámlátogatás után Galatinába vettük utunkat, főcélunk első fontosabb állomására. A város 75 m tengerszintfeletti magasságban található a Salentinói-félsziget közepén, 29.290 lélekszámmal, Dél-Puglia kisvárosainak egyik legnépesebb települése. Számtalan templomai közül két templomot emlegetnek a tursitakönyvek is kiemelten: a Santa Caterina d'Alessandria bazilikát és a Chiesa Madre dómot. Tulajdonképpen az első látogatására jöttünk ebbe a városkába. Egy utcarészleten és a San Luigi templomon kívül e két templomról készítettem csak felvételt, az utóbbiról úgy, hogy akkor még nem tudtam, hogy ez Galatina második turisztikailag kiemelt temploma, csak most fedeztem fel jelen cikkem írásakor, amint igyekeztem internet segítségével beazonosítani a lefényképezett épületeket, templomokat. Galatina összes, művészettörténeti szempontból egyáltalán nem jelentéktelen többi templomáról a város honlapjáról, a http://www.comune.galatina.le.it/gallerie_immagini/index.php?categoria=Chiesa címen lehet többet megtudni. A jellegzetesebb épületekről pedig ezen az oldalon: http://www.comune.galatina.le.it/citta_territorio/case_palazzi.php .

Galatina már 1793. július 20-tól dekrétummal hitelesített királyi város. Görög eredetéről maga a város neve és címere vall (ld. balra), de ezen eredetről kevés nyom maradt fenn, éppen ezért ez irányban jelenleg is folynak a kutatások. A dokumentált várostörténet tulajdonképpen az Anjouk ideji XIV. századdal kezdődik, amikor Anjou Károly San Pietro in Galatina feudumát a legelő nemesi családnak, Del Balzónak adományozza, majd pedig Maria Del Balzo férjének, Nola grófjának, Niccolò Orsininek. Ez utóbbiak idején Galatina területileg jelentősen terjeszkedett, olyannyira, hogy 1335-ben új városfallal kellett körülvenni. A város ebben az időben számos kiváltságot élvez. A legragyogóbb fénykorát a város Raimondello Orsini Del Balzo alatt érte el, aki a hit védelmében, a görög rítus ellepontozásaként VI. Urbán (Bartolomeo Prignano) pápától engedélyt kért a katolikus ritusú S. Caterina templom, a kolostor és a kórház megépítésére.

Orsini Del Balzóékat követő Castriota Scanderbergiek a politikája és az adórendszere miatt nem váltottak ki szimpatiát a galatinaiakból, s nyíltan megtámadták őket. Ez a negatívum hozzájárult a város gazdasági elszegényedéséhez. Ezzel ellentétben a dúka palotájában virágzik egy elegáns, kulturális eseményekben

gazdag udvari élet, amelynek párja nem volt az akkori Pugliában. Castiotáékat Sanseverino, Spinola, a milánói Gallarati-Scotti nemesi dinasztiák követték, de ezek a nemesek vagy egyáltalán nem, vagy pedig csak nagyon rövid ideig tartózkodtak itt.

A XII-XVIII. századi nyugodt Galatinában nem történik semmi különleges esemény. A nemesek gazdagságukat az épületek díszítésére fordítják, most is megcsodálhatók ezen későbarokki épületek.

San Luigi templom (XVII-XVIII. sz.)

San Luigi templom homlokzata

San Luigi templom bejáratának részlete

Az alábbi utcarészlet templomát nem sikerült beazonosítanom):

Balra és lent valamint a túloldalon: Chiesa Madre (Matrix templom) v. Dóm, annak homlokzata és a bejárata fölötti részlet:

A barokk Dóm (Chiesa Madre = Ss. Pietro e Paolo [Szt. Péter és Szt. Pál templom]) környékén XVIII. századi, két emeletes, gazdagon díszített, leccei kősziklából emelt épületek sorakoznak. Mire végeztünk a S. Caterina bazilika meglátogatásával a Dóm és a többi templomok már bezártak. Tehát kint rekedtünk...

A S. Caterina d'Alessandria bazilika – amely 1992-ben kapta ezt a rangot - az Orsini téren emelkedik. 1384-91 között az Orsini Del Balzo család építtette.
Az orsiniáni öthajós bazilika Dél-Itália talán egyik legjellegzetesebb építménye, a késő pugliai román stílus és a gótika keveredésével mind építészetileg mind a benne található freskók miatt. Felfedezhetők emellett bizánci és normann stíluselemek is. Íme néhány külső felvételem róla:

Mivel még vaku nélkül sem lehetett fényképezni, a kolostorában élő ferencesektől vásároltunk egy szép kiadványt, amelyből beszkenneltem néhány képet (a bazilika belsejéről láthatók fényképek a http://www.comune.galatina.le.it/gallerie_immagini/view.php?id=25&numero_elemento=1 weboldalon).

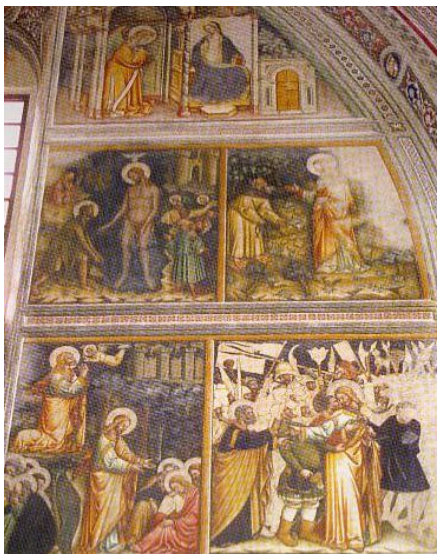

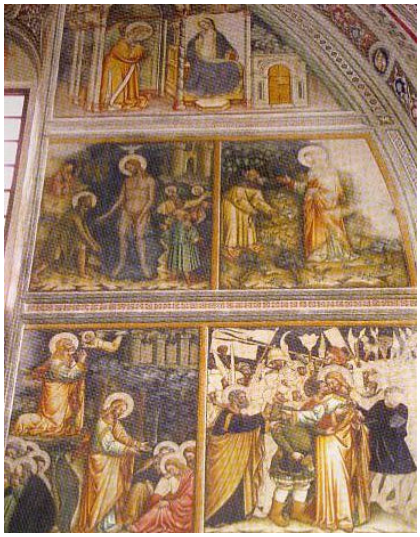

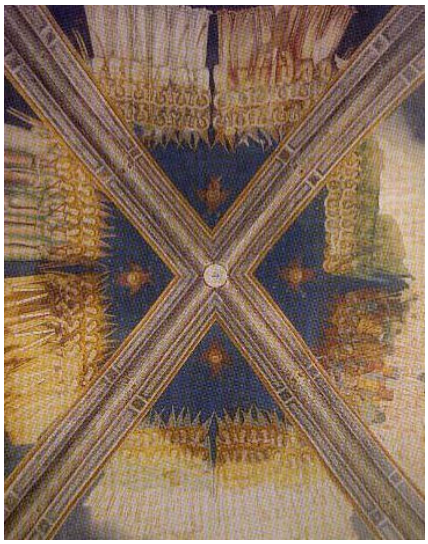

Részletek a bazilikához tartozó kolostorról:

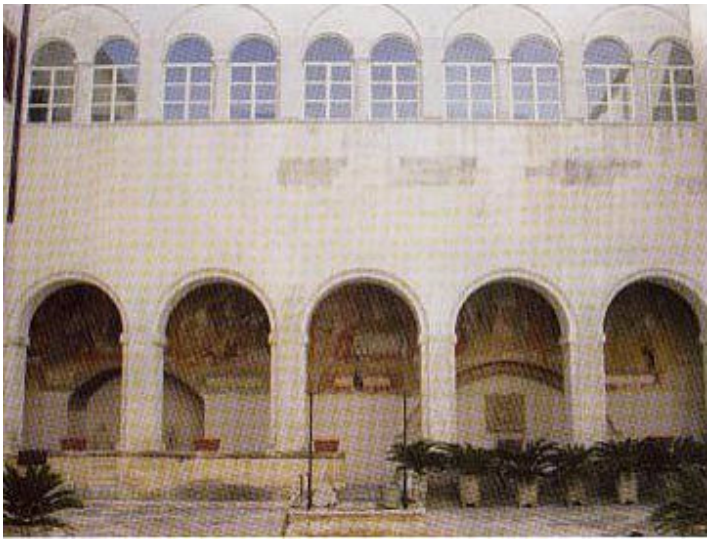

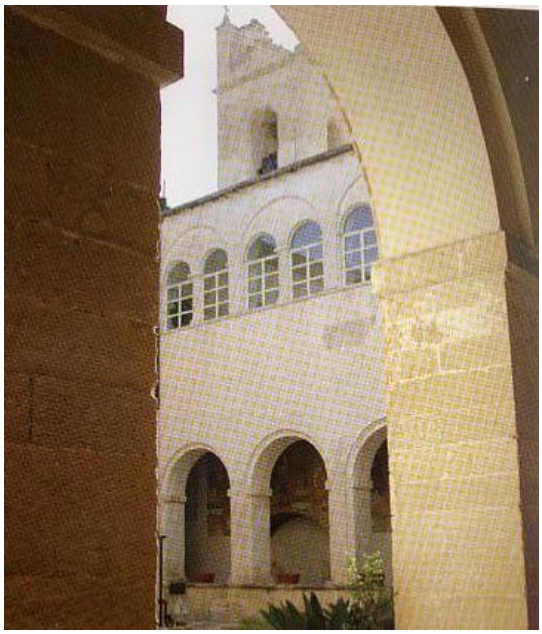

Galatinából e napi, végső úticélunk felé folytattuk utunk: **Gallipoli**ba. A 29.296 lélekszámú város a Salentinói-félsziget nyugati partján, a Tarantói-öbölbe három kilométernyire előreugró földnyelv végén és az ezzel összekötött kis szigeten épült a tengerszint felett 12 méter magasságban (a légi felvétel forrása: http://www.nelsalento.com/art_0XXXXXXXX1F00.html):

Gallipoli volt a messapiusi „Anxa", majd a görögök kolóniája lett „Kalé polis" (*Καλη Πολεις*) néven, ami „szép várost"-t (cittá bella) jelent. A várost a „Jón-tenger gyöngye" néven is emlegetik bájos szépsége miatt. A fehérlő, keletiesen kocka formájú, sokszor kupolás házai közül a földnyelven a szigetre haladva balra a tengerből emelkedik ki a vár:

Gallipoli a törökök ellen az 1500-as években épített városfallal védett, régi halász- és tengerészváros. A görögök után Kr. e. 265-ben a rómaiak hódították meg és összekötötték a Traiana úttal (Via Traiana), ezzel meggyorsítva a Balkánra való jutást. 450-ben a vandálok és a totlák fosztották ki. A salentinói város történetében a barbárok időszaka volt a legrettenetesebb. Utánuk a bizánciak foglalták el s Kr. u. 500 körüli időszaktól egész Délt ők kormányozták. A bizánci kormány ötszáz évig volt hatalmon Gallipoliban. Kr. u. 542-ben a görögök újra beépítették, a várost védőbástyákkal mege-

rősítették. A várost flottájuk kikötőjének használták. Ezzel Gallipoli Kr. u. 500-tól fontos tengeri kikötő központtá vált. 551-ben már püspöki székhely lett, 710-ben pedig Costantinus pápa Rómából Konstantinápolyba utazása alkalmából meglátogatta a várost. A XI. században normannok foglalták el Gallipolit. A Sveviek és Anjouk közötti hadakozásban a város hű maradt régi uraihoz, de Corradino legyőzése után I. Anjou Károly kegyetlen hódítását kellett elszenvednie, a fegyverletétel így elhúzódott 1268 októberétől 1269 májusáig. Az Aragonaiak hatalmát az Anjuoké váltotta fel, akik alatt Gallipoli gazdaságilag egyre jobban terjeszkedett, s ez köszönhető az egyre foglamasabbá váló kikötői forgalmának is.
1484-ben a velenceiek kísérelték meg a város elfoglalását és háromnapos kegyetlen összeütközés után kénytelen volt a város megadni magát A következő esztendőben a város ismét az Aragoniaiak kezére került, majd 1501-ben a spanyolok hódították meg, 1528-ban pedig a franciák. A későbbiekben a Nápolyi Kiirályság része lett, I. Bourbon Ferdinánd bevezette a kikötő alkotmányát. Az ezt követő évszázadokban Gallipoli jelentősége egyre inkább növekedett s ez köszönhető a kikötői forgalmának, lámpaolajkereskedőinek, amely elsődleges fontosságú tevékenységgé vált s ezzel a földközi-tengeri térség legfontosabb olajkereskedelmi területe lett. A Bourbonok alatt Gallipoli a körzet székhelyévé vált, Itália egyesítésekor pedig Leccével és Tarantóval együtt közigaztasági székhely lett.

Most pedig, kedves Olvasók, sétáljanak velem e bűbájos, keleti hangulatot árasztó kis városka utcáin!

Íme a S. Agata katedrális (1629), a barokk Gallipoli legjellegzetesebb építészeti alkotása:

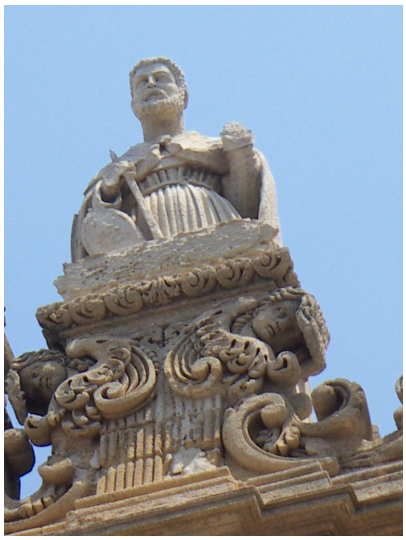

Egy kapualj (családi ház)

Chiesa della Purità (A Tisztaság temploma):

S. Maria degli Angeli templom

S. Francesco d'Assisi templom

Chiesa S. Crocefisso és S. Domenico del Rosario

Chiesa del S. Domenico del Rosario:

Panoráma:

A távolban a S. Andrea-sziget őrtornya, világító tornya látszik.

Ezzel sétánk végére értünk. Még mielőtt beszállnánk a gépkocsinkba s szállásunk felé vennénk utunkat, vessünk egy utolsó, búcsúpillantást Gallipolira, most férjem (Fotó © G.O.B. 2007) technikailag sokkal fejlettebb fényképezőgépe segítségével:

Isten veled Gallipoli! (Ezt a baloldali képet az egyik turistatérképemről fényképeztem.) Mivel ezen a napon már az Észak- és Közép-Itáliából érkező nagy hőség ide is elérkezett, a meleg kezdett egyre elviselhetetlenebbé válni. Már további gyaloglásra egyikünknek sem volt energiája. Így úgy határoztunk, hogy „hazafelé" menet még egyszer utoljára megállunk Pescoluse szabadstrandján és ismét egy jót mártózunk kristálytiszta, átlátszó vizében, a Jón-tengerben. Ezzel a nappal véget is ért dél-olaszországi barangoló kalandozásunk. Cursiban a bájos szállásadónőnk rendelkezésünkre bocsátotta az internetet s Ascoli Piceno külkerületében lefoglaltuk szabadságunk utolsó szálláshelyét. Ebben a kibírhatatlan és embertelen hőségben még a gépkocsinak is komoly megterhelés volt az út, nemhogy nekünk. A hőmérő higanyszála 38-40 fokra szaladt, az aszfalton a gépkocsink hőmérője 43-45 fokot mutatott. Mivel nagyon messze voltunk Ferrarától, így úgy döntöttünk, hogy kb. félúton megállunk, s megtekintjük Ascoli Picenót. Kedvezményes áron, 50 €-ért egy négycsillagos szállodában két tágas, jól felszerelt, elegáns szobát foglalhattunk le egy éjszakára. A szálloda a hegyoldalban volt szép kilátással.

Búcsúzóul a Cursi kősziklájából helyi művészek által készített kis szobrocskát választhattunk magunknak ajándékba. Lévén a csiga a kis városka jelképe, ezért ezt kértük, ez is - mint a szuvenír trulló - a zongorámon díszeleg emlékeztetve bennünket a Lecce tartományban töltött nyári szabadságunkra afrikai, egyiptomi atmoszférát sugalló szobrocskák, valamint a magyar népzenei világot idéző hangszerek (citera, körtemuzsika, furulya) békés társaságában (ld. fent).

Íme szállodánkból a kilátás (ld. jobbra és lent):

Másnap, július 19-én, csütörtökön kora reggel indultunk Cursiból észak felé. Miután bejelentkeztünk

és elfoglaltuk szállásunkat, útnak kerekedtünk, hogy a késő délutáni és esti fényében is láthassuk Ascoli Picenót, ami szintén egy jellegzetes középkori olasz város, mint minden, nagy történelmi múltú település. Természetesen nem felejtettünk el megvacsorázni sem. Itt már korábban ültünk asztalhoz, akár Emilia-Romagnában. (A mi megszokott vacsoraidőnk este nyolckor kezdődik, hiszen nem sokkal előtte érünk haza a munkából.) Másnap kora délelőtt is folytattuk a vársonézést, de ez már valóságos kínszenvedés, kálvária volt az embertelen hőség miatt.

Ascoli Piceno 53.591 lélekszámú város, Marche tartomány székhelye. A városon a római kori és a középkori évszázadok nyomai szembeötlően látszanak. A picenumiak alapították a települést, még a római hódítások előtt. Már a vaskor idején (Kr. e. IX. sz.) kezdték megkülönböztetni magukat a környező népektől: elfoglalták a Közép-Adriaticát. Kr. e. 286-ban „Asculum" a rómaiak kezére került, s ezzel a Birodalom V. régiója lett. Kr.e 89-ben véres ütközet után visszaszerezték a várost. A római kori várost átszelte a Salaria út (Via Salaria), amely a Gemina vagy Binata kapunál kezdődött és a Castellano-pataknál a Ponte Ceccónál (Cecco-híd) ért véget: a mai napig is sértetlenül megmaradt. A Via Salaria a Sabin-hegyek és Róma felé irányuló sószállítmányokról (*sale* = só) kapta a nevét. Kr. u. 578-ban longobárdok foglalták el a várost, amelynek következtében része lett a Spoleto és Benevento dukátusnak.

Ascoli Piceno Olaszország egyik leghangulatosabb középkori jellegű városa. A Tronto – amelynek hídja az I. századból való – és Castellano-patak közé zárt középkori városrész megőrizte régi falait, lakótornyait és az egész elrendezését, városképét. A középkori város a római maradványokra épült. A középkori Ascoli kétszáz nemesi toronnyal rendelkezett, amelyből 1242-ben II. Federico kilencvenet leromboltatott. Ma ezekből ötvenet lehet megtalálni és sok idővel új méretet öltött, vagy beépültek a lakóházakba, kettőt pedig templomtoronnyá alakítottak át. A középkori város a XV. században gazdag kulturális életet élt híres alkotókat adva a művészetnek, mint pl.: Enoch d'Ascoli, Cola Pizzuti, Antonio Bonfini, akik aktívak voltak az európai hercegi udvarokban. Ebben az időben vált szokássá a kapuk architrávaira (áthidaló szemöldökgerendákra) latinul vagy népi nyelven szólásokat, közmondásokat, bölcsességeket vésni. Még ma is olvaható kb. száz ilyen felirat (ld. balra és lent). Ez a baloldali az Annibal Carro utcában

található. A többiek is környékbeliek lehetnek, sajnos nem emlékszem az utcák nevére.

A jobboldali, alig látható felirat és a vele rézsúton, a szemközti falon a kapubejárat (ld. a túloldalon) a városban a legősibbek egyike. Erre az épületben lévő

üzlet- és lakóház tulajdonosa hívta fel a figyelmemet, amikor látta, hogy éppen fényképezem.

A várost még jellegzetesebbé teszik a XVII-XVIII. századi barokk épületek, a XIX. századi eklektikus stílusú és a XX. századi Liberty stílusú műemlékek.

Most pedig menjünk városnézésre! A Piazza Arringón (Arringo tér) található a S. Emidio katedrális, a Püspöki palota és az Arengo palota. Ez utóbbi jelenleg az önkormányzati hivatalnak ad otthont.

Piazza Arringo: S. Emidio katedrális, Püspöki palota, Arengo palota

Piazza Arringo: S. Emidio katedrális, Püspöki palota

Piazza Arringo/S. Giovanni keresztelő kápolna

S. Emidio katedrális a keresztelő kápolna és a püspöki palota egy részével

Fotó © B. Tamás-Tarr Melinda

Piazza Arringo nélkülünk és velünk

Fotó © G.O.B.

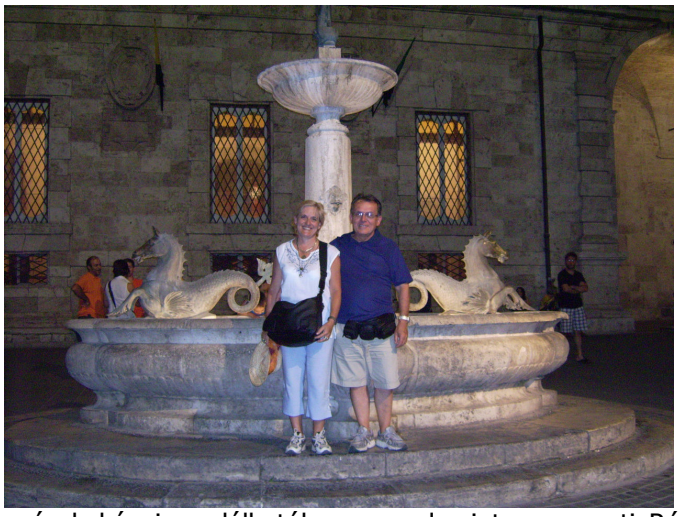

A Piazza Arringo szökőkútjánál, Fotó © Bonani Alessandra

A város egyik központja ez az Arringo tér. A képeken láthatók a XV-XVI. századeli dóm és a S. Giovanni (Szt. János) keresztelő kápolna, amely a XVII. században épült. A Palazzo Arengo/Palazzo Comunale helyet ad a Városi Képtárnak is, ahol Crivelli, Tiziano, Tintoretti, Guido Reni és sokan mások képei csodálhatók meg, valamint a nemzeti Régészeti Múzeum is itt található. Udvarán található többek között, a város szülöttének, Bonfininek, Mátyás királyunk humanista történetírójának szobra, amely fővárosunk, Budapest ajándéka. Sajnos gépem akkumulátora kimerült, így a róla készített felvételem nem sikerült. Sivár kárpótlásul, ám itt van szerény személyünkről készített felvételünk (legalább imitt-amott azért mi is látszunk, nemcsak a műemlékek, bizonyítékul, hogy azért mi is csak ott voltunk):

Fotó © B. Tamás-Tarr Melinda

Fotó © Bonani Alessandra

Fotó © G.O.B.

A város másik központja a a Piazza del Popolo (Nép tere). E tér mai szabályos aspektusa már a XVI. század elején kialakult. Keskenyebb végét határolják a S. Francesco XVI. századi templom különös fényeket és árnyékokat vető oldalfala, szentélyzáródásai valamint kupolája és ötszögű harangtornyai. A templom hosszanti oldalain alacsony, pártázatos és portikuszos reneszánsz, 1507-1509 körül emelt épületek sorakoznak (lakóházak, üzletek) és természetesen a Piazza del Popolo. A palazzo dei Capitani del Popolo (a Nép kapitányainak palotája) XV. századi homlokzatát pápaszobor (1549), loggia, nagy ablakok sora, balkonok és hatalmas torony díszíti. Ezen a téren található a liberty stílusú híres, történelmi Meletti Kávéház (Caffè Meletti), amelyet 1907-ben avattak fel, s híres személyiségek kóstolták meg Silvio Meletti által készített ánizslikőrt (anisetta Meletti). A nagy hőség és a vezetés miatt mi kihagytuk ezt a lehetőséget. Itt forgatták a *Delfinek/I Delfini* (1960) és az *Alfredo Alfredo* (1971) c. filmeket.

Piazza del Popolo: S. Francesco templom és környéke (fen és lent)

Felvételeim a Capitani del Popolo palotáról (Piazza del Popolo), balján a híres Meletti Kávéház:

A Capitani del Popolo palota és a Piazza del Popolo teljes képe:

Piazza del Popolo: Balra a Capitani del Popolo palota, jobbra: szemben a S. Francesco templom
E két kép forrása: http://www.comune.ascolipiceno.it/citta/piazza_popolo.htm#

A Piazza del Popolón a Caffè Meletti kávéház július 19-én délután és másnap kora délelőtt :

További felvételek (a sikeresen beazonosított felvételeknél olvasható, hogy milyen épületről van szó):

Arringo téri szökőkút

Az ókori római színház maradványai

Porta Gemina hátulról az opus reticulatum fal maradványával

Az ókori római fal – opus reticulatum – maradványa

Ikertornyok két nézetben(XII. sz.)

Fent, lent, túoldalon: S. Vincenso-S. Anastasio templom (XIV. sz.)

Egyéb felvételek (tornyok, templomok egyéb épületek):

REGINA
CLORVM

Ezzel befejeztük Ascoli Piceno bebarangolását.

Ezen az utolsó napon, július 20-án ez a kirándulás volt a legnehezebb a hőség miatt: a kálváriák kálváriája. Azt hittük, hogy a 154 m tengerszint feletti magasságban hűvösebb lesz, de nagyon tévedtünk! Ugyanolyan elviselhetetlenül párás, 37-38 fokos fullasztó hőség volt, mint amilyen nálunk, a tengerszinttel egy szinten elterülő Ferrarában, amelynek történelmi városközpontjában van a legmagasabb pontja: tengerszint feletti 7 m!

Kb. délig bírtuk a strapát s ha sajnáltuk is, de fel kellett vele hagyni: menekültünk az autónkba, ahol pár másodperc múlva kellemes hűvös lett. De este hétkor Ferrarába érvén – menet közben megálltunk

bevásárolni, így a lakásba csak nyolckor léptünk – még ebben az időben is nagy meleg fogadott. Este hétkor 39 fok volt, este nyolckor 37 fokra hűlt csak le. Még szerencse, hogy van már légkondicionálás otthonunkban, a lakásba lépvén gyors szellőztetés után azonnal bekapcsoltuk s így túléltük az afrikai hőséget! Lényeg: sok szépet láttunk, megúsztuk koccanások, karambolok nélkül, s a hőséget is sikerült túlélnünk! Kellemes élményekkel tarsolyunkban újra felvehettük munkánkat, visszazökkenhettünk mindennapi ritmusunkba... A legelső az volt, hogy hozzáláttam ezen hatrészes útinaplóm megírásához, amit most bejeztem be. A képek szelektálása és azoknak beillesztése volt hosszadalmasabb művelet, ezért sikerült csak most érnem beszámolóm végére.

Link:

Dél-Olaszországban barangoltam – I.:
http://www.osservatorioletterario.net/barangolas.pdf

Videó/Útban Castel del Montéba, a nyolcszegletű várkastélyhoz:
http://www.osservatorioletterario.net/castelmonte.wmv

Dél-Olaszországban barangoltam – II.:
http://www.osservatorioletterario.net/barangolas2.pdf http://www.osservatorioletterario.net/grottacastellana.wmv
http://www.osservatorioletterario.net/utostuniba1.wmv http://www.osservatorioletterario.net/utostuniba2.wmv
http://www.osservatorioletterario.net/utostuniba3.wmv http://www.osservatorioletterario.net/utostuniba4.wmv
http://www.osservatorioletterario.net/utostuniba5.wmv

Dél-Olaszországban barangoltam – III.:
http://www.osservatorioletterario.net/barangolas3.pdf

Néhány vadasparki (Fasano, Zoo Safari) videofelvétel:
http://www.osservatorioletterario.net/fasano1.wmv http://www.osservatorioletterario.net/fasano2.wmv
http://www.osservatorioletterario.net/fasano3.wmv http://www.osservatorioletterario.net/fasano4.wmv
http://www.osservatorioletterario.net/fasano5.wmv http://www.osservatorioletterario.net/fasano6.wmv
http://www.osservatorioletterario.net/fasano7.wmv http://www.osservatorioletterario.net/fasano8.wmv
http://www.osservatorioletterario.net/fasano9.wmv http://www.osservatorioletterario.net/fasano10.wmv

Dél-Olaszországban barangoltam – IV.:
http://www.osservatorioletterario.net/barangolas4.pdf

Dél-Olaszországban barangoltam – V.:
http://www.osservatorioletterario.net/barangolas5variante.pdf

Néhány rövid videó:
http://www.osservatorioletterario.net/costiera1.wmv http://www.osservatorioletterario.net/costiera2.wmv
http://www.osservatorioletterario.net/costiera3.wmv http://www.osservatorioletterario.net/costiera4.wmv
http://www.osservatorioletterario.net/costiera5.wmv (Homályos)

Fotók/videók © Dr. Bonani Tamás-Tarr Melinda

6.) Vége

© B. Tamás-Tarr Melinda
Osservatorio Letterario

A cikk lezárva: 2007. szeptember 14. 00:00
Utolsó javítás: 2007. szeptember 18. 08:56